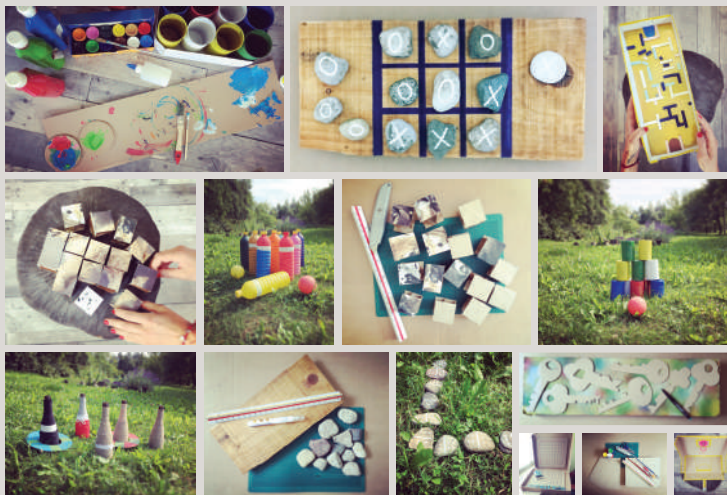

ŽAIDIMŲ ISTORIJS 2019

LEIDINĮ KŪRĖ:

Kita forma
VšĮ „Žaliasis taškas“

LEIDINIO DRAUGAI:

Vilniaus miesto savivaldybė

ŽALIASIS
TAŠKAS

TURINYS

ANTRINIO PANAUDOJIMO ENTUZIASTAI.....9

DŽINSO STUDIJA
DENIM DIARIES.....10

COMMUNE DIY.....16

KONKURSAS KITA FORMA ŽAIDIMAI.....73

LAUKO ŽAIDIMAI.....19

BOULINGAS.....20

BOKŠTAS.....25

TAIKLIOJI RANKA.....30

DOMINO.....35

KRYŽIUKAI ir NULIUKAI.....40

VIDAUS ŽAIDIMAI.....45

DĖLIONĖ.....46

RAKTAI.....51

KREPŠINIS.....56

LAIVŲ MŪŠIS.....62

LABIRINTAS.....68

PRATARNĖ

Namai - vieta į kurią visi visada skuba. Vienų juose laukia šeima, kitų - augintiniai, trečių - kaimynai, kurie nepastebimai tapo geriausiais draugais. Kurdami sau kuo jaukesnius namus, žmonės įdeda labai daug laiko ir pastangų. Kruopščiai apgalvoja kiekvieną namuose esančią smulkmeną, skiria daug laiko ir santykių su aplinkiniais puoselėjimui. Įjaukumą praradusius namus grįžti juk ne smagu, ar ne? Nors stengiasi skirtingai, visi žmonės turi ir vienus bendrus namus - Žemę. Besirūpindami asmenine gerove, pamiršta rūpintis bendra: nerūšiuoja, perka per daug ir per dažnai, netaupo vandens, elektros ir kitų išteklių.

Šis leidinys, parodys, kad galvojant apie asmeninę gerovę, labai paprasta pasirūpinti ir bendru gerbūviu. Beveik kiekvienas daiktas gali atgimti iš naujo. Tam tereikia labai nedaug laiko ir šiek tiek kūrybiškumo. Pavyzdžiui, ar pagalvojote, kad sulūžusi riedlentė gali tapti puikiu laikrodžiu, o suplyšę džinsai - atstoti stalčių ar lentynėlę? Kas dar bus?

Dažnai sakoma, kad mokykla arba darbo vieta

- mums lyg antri namai, nes juose taip pat praleidžiame labai daug savo laiko. Per darbo ar pamokų pertraukėles, norisi atsipūsti, tad žaisti galima ne tik prie stalo futbolo, bet ir iš paprastos kartoninės dėžutės pasigaminti savo žaidimą. O jei netoliese picos dėžutė - ji taps puikiu jūrų mūsų žaidimo kovos lauku. Tai tik keletas leidinio siūlomų idėjų. Šiame kataloge netruks ir paaškinimų, kodėl to reikia. Ar žinojote, perdirbant popierines pakuotes, per metus galima išsaugoti apie milijoną medžių, kurie yra iškertami popieriui gaminti? O jei nerūšiuojame, išmestos pakuotės gali irti net iki 500 metų? Leidinio kūrybinė komanda tikisi, kad kartą pabandę prisidėti prie aplinkos tausojimo, jo skaitytojai tai pavers kasdienybe. To mokys ir savo šeimos narius ir draugus. Tik tuomet galime tikėtis kvėpuoti grynesniu oru ir gyventi švaresnėje gamtoje. Tai turės ir ekonominę naudą: perdirbę 1 toną popieriaus, išsaugome 17 medžių, sutaupome 27 000 litrų vandens ir tiek energijos, kad 6 mėnesius galėtume apšildyti vidutinio dydžio namą.

Iš daugybės pasiūlymų pasirinkite vieną ir pradėkite...

ŽALIASIS
TAŠKAS

AR ŽINAI KAIP TEISINGAI RŪŠIUOTI?

MESTI:

Stiklinės pakuotės:

- Buteliai ▪ Indai ir pakuotės
- Stiklainiai be dangtelių
- Stiklo duženos ir atraizos

NEMESTI:

Vežti į stambiagabaričių atliekų aikštelę:

- Veidrodžiai ▪ Porcelianas, krištolas, keramika ▪ Dezinfekcinių priemonių buteliai ▪ Visos el. lemputės, TV ekranai
- Namų langų stiklų paketai
- Automobilų stiklai

MESTI:

Plastikinės pakuotės:

- Buteliai ▪ Visos maisto pakuotės, dėžutės, indeliai ▪ Buitinių priemonių tara ▪ Maišeliai ▪ Pėvelė ▪ Loveliai ▪ Žaislai be elektroninių įtaisų

MESTI:

Kombinuotos pakuotės:

- TetraPak ▪ Elopak (pieno, sulčių) ▪ Saldainių, traškučių ir kt. pakeliai

MESTI:

Metalinės pakuotės:

- Metaliniai dangteliai ▪ Gėrimų ir konservų skardinės ▪ Kepimo skardos ir kitos smulkios metalinės atliekos

NEMESTI:

Mesti į buitinių atliekų kont.:

- Dantų šepetėliai ▪ Skutimosi peiliukai ▪ Higienos reikmenys ▪ Medicinos atliekos, švirkštai

NEMESTI:

Vežti į stambiagabaričių atliekų aikštelę:

- Aerosolio flakonai ▪ Tėpalų bakeliai ▪ Indeliai nuo dažų ▪ Antifrizo pakuotės ▪ Smulkios ir stambios elektroninės įrangos ▪ Pavojingų medžiagų tara

NEMESTI:

Priduoti vaistinėse:

Medikamentai

MESTI:

Popierinės ir kartoninės pakuotės:

- Laikraščiai, žurnalai ▪ Visų rūšių kartonas ▪ Vokai, skrajutės, rašomasis popierius, lankstinukai, knygos ir jų viršeliai ▪ Pakavimo popieriai ▪ Dovanų maišeliai ▪ Dėžutės

NEMESTI:

Mesti į buitinių atliekų konteinerį:

- Sauskelnės ▪ Vienkartinės servelės ▪ Riebalais suteptas popierius ▪ Plastiku padengtas popierius ▪ Suteptas popierius (tėpalais, dažais, betonu...) ▪ Dokumentų segtuvai su metalinėmis dalimis

ANTRINIO PANAUDOJIMO ENTUZIASTAI

DŽINSO STUDIJA - DENIM DIARIES

Džinsų studija atsirado iš jos įkūrėjos, Mildos Paukštės, aistros dirbti su tekstile bei noro komunikuoti apie

galimybę ją naudoti tiek ilgai, kiek tai yra įmanoma. Ne tik teoriškai, bet per patirtį.

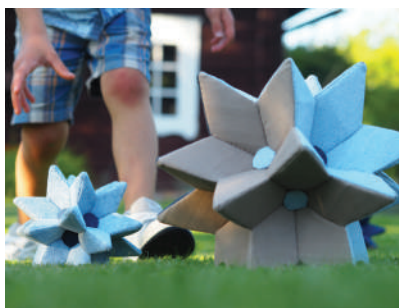
PENKIOS IDĖJOS, KAIP ŽAISMINGAI PANAUDOTI... NEBEREIKALINGUS DŽINSUS!

Džinsai karaliauja visame pasaulyje, tačiau iš populiariausių kelnų greitai virsta ilgai nesunykstančia šiukšle. Nors skaičiuojama, kad perdirbti galima beveik visas tekstilės atliekas, kol kas naujam naudojimui sugrįžta mažiau nei penktadalis. Trys iš penkių naujų drabužių JAV per 12 mėnesių atsiduria sąvartynuose. Tai ypač liūdina žinant, kad vienai porai džinsų pagaminti sunaudojama apie 7600 litrų vandens, maždaug kilogramas pesticidų, įvairių cheminių dažų. Jiems pasiūti reikia beveik keturiasdešimt skirtingų siuvimo operacijų.

Nebereikalingi tampa ne tik sudėvėti džinsai, bet ir vos kartą nešioti ar visai nedėvėti — tiesiog nupirkti parduotuvėse dėl pasikeitusių mados tendencijų ar pernelyg didelės pasiūlos. Į sąvartynus dažniausiai keliauja ir džinsų atraižos iš siuvyklų bei audinių pavyzdžiai, kuriuos parodose pristato tekstilės gamintojai.

Vilniaus senamiestyje įsikūrusioje atnaujinto džinsų studijoje "Denim Diaries" nebereikalingi džinsai virsta aksesuarais, prijuostėmis, pirkių krepšiais, interjero detalėmis.

Šios studijos įkūrėja Milda Paukštė pasidalino idėjomis, kaip džinsus paversti žaislais bei žaidimais.

KEREPĖŽAS

“Vaikai, einam kerepėžos mūšti!” — kadaise taip žaidimui kviesdavo vaikus. Tuomet pagrindiniu žaidimo elementu tapdavo kampuotas riedulys “kerepėžas”, skirtinguose Lietuvos regionuose dar vadintas “ežiu”, “kerėpla”, “žvaigžde”. Kerepėžą smagu ridenti, gaudyti ar tiesiog sukioti rankose bei džiaugtis jo neįprastumu.

Jis siuvas iš 60 vienetų kartoninių rombų, aptrauktų įvairaus audinio margaspalvėmis skiautelėmis. “Denim Diaries” studijoje jie modernesni — džinsiniai, įvairių melsvų atspalvių.

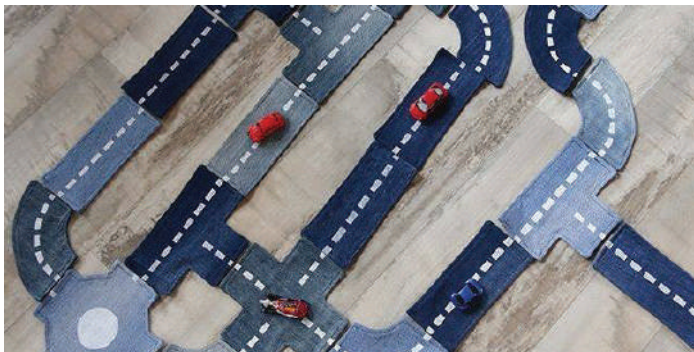

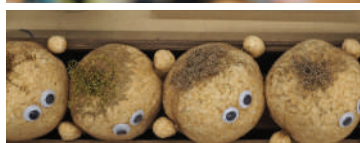
0.2

AUTOMOBILIŲ TRASA

Gerai įsiziūrėjus, pilki ir juodi džinsai panašūs į asfaltuotus kelius, trūksta tik baltos skiriamosios juostos išilgai ir žaislinių automobilių. Kodėl nesukonstravus iš jų šaunios kelių sistemos? Nebereikalingus džinsus reikėtų sukarpyti į maždaug 20x50 centimetrų tiesias ir lenktas atkarpas bei išdėlioti vienas paskui kitą. Skiriamąsias linijas, kaip įprasta keliuose, patogiausia piešti akriliniais dažais — jie nesusigeria į audinį ir puikiai matosi.

Aplink kelius liks įkurtinti miestą, pastatyti kelio ženklus, numatyti pėsčiųjų perėjas ir, žinoma, išleisk į eismą įvairias mašinėles. Kūrybinis procesas paprastai labai smagus ir vaikams, ir suaugusiems. Kartu — gera proga pasimokyti kelių eismo taisyklių.

ŽALIAGALVIAI

Ar esate kada auginę žaliagalviui plaukus? Tai daryti ypač smagu žiemą ir pavasarėjant, kai dar nelepina žaluma už lango.

Galvai sukurti reikia plonų moteriškų pėdkelnių (geriausia - jau naudotos, gali būti ir prairusios), pjuvenų ir saujelės vejos ar pipirnės sėklų. Suformavus galvą bei ausis, liks pasirūpinti akimis. Vietoj įprastų priklijuojamų akių galima jas nupiešti akriliniais dažais ar iškirpti iš dirbtinio veltinio.

Kasdien drėkinant, žalieji plaukai prasikala per 1-2 savaites. Kol jų nėra, šauniai atrodo susigarbanoję siūlai, likę ardant džinsus.

Žaliagalvio kūnui iš stiklainio aprengti labiausiai tinka tamprūs džinsai. Taisyklių čia nėra — tereikia pasitelkti vaizduotę.

Kai po mėnesio kito žaliagalvis pražils ir baigs savo gyvavimą, stiklainis su džinsiniu "rūbu" gali toliau tarnauti kaip pieštukinė, indelis smulkmenoms ar tiesiog prisipildyti uogiene. Tuomet atlikusį džinsinį rūbą panaudokite kam kitam, išmeskite į tekstilės konteinerį ar atneškite į atnaujinto džinsų studiją.

0.3

0.4

ARDYMAS IR MODELIAVIMAS

Žmonėms visame pasaulyje apranga yra taip pat reikalinga, kaip ir maistas. Visi kasdien vilki vienokius ar kitokius drabužius, priklausomai nuo oro sąlygų, pomėgių, mados tendencijų, progų.

Nebereikalingi džinsai gali tapti medžiaga dizainerių darbui išbandyti.

Atnaujinto džinsų studijoje "Denim Diaries" rengiame tokias dirbtuves moksleiviams. Ant siuvimo manekeno jie adatėlėmis

modeliuoja drabužius iš įvairių džinsų sudėtinių dalių: kišenių, juosmens, kilpelių, vidinių siūlių, pagrindinių dalių iškarpų. Vėliau pristato papasakodami tiek apie sukurtą modelį, tiek apie jo idėją.

Kartais smagia laisvalaikio veikla gali būti tiesiog džinsų ardymas. Įdomu ir netikėta yra pajauti, kaip lengvai, vos trūktelėjus grandinėle prisitūtą siūlą atsiskiria džinsų liemuo nuo pagrindinės kelnų dalies arba kaip keblu neįkirpus nuardyti kilpeles diržui. Ardant greičiau nei bet kada užplūsta idėjų, ką iš atskirų detalių būtų galima sukurti.

ADVENTO KALENDORIUS

Artėjant gruodžiui iš džinso darome Advento kalendorius. Jie mažesniesiems padeda geriau suprasti, kiek laiko liko iki gražiausių metų švenčių, kasdien sužinoti šį tą naujo apie švenčių tradicijas bei prasmę.

Advento kalendoriui patogų panaudoti džinsų kišenes, kurias iškirpus kartu su pagrindu gaunami nedideli krepšeliai. Tam reikėtų sukaupti dvylika porų nereikalingų džinsų, kišenes sunumeruoti skaičiais nuo 1 iki 24 ir jas pritvirtinti prie nemažo audinio gabalo arba virvės. Labai gerai iš anksto numatyti vietą, kur Advento kalendorius kabės.

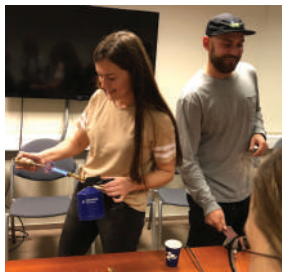
Jei kišenių nepakankama, iš džinso galima pasiruošti nedideles vėliavėles, sunumeruoti ir jomis papuošti mažus kartoninius namukus ar maišelius. Visa tai tvirtesniais siūlais pritvirtinkite prie pakabos, kurią lengva užkabinti ant durų ar vietoj paveikslo.

0.5

COMMUNE DIY

Commune DIY tai pirmosios riedlenčių perdirbimo dirbtuvės Baltijos šalyse, kuriose jaunas ir ambicingas riedlentininkų kolektyvas dirba kartu tam, kad įkvėptų jaunuosius riedlentininkus, sudarytų sąlygas neformaliai švietimo erdvei ir skleistų žinių apie riedlenčių sporto naudą ir perdirbimo svarbą.

Riedlenčių sportas pirmąją numiškinant Kanadietišką klevą – medžiagą, iš kurios dauguma riedlenčių yra pagamintos. Pasaulyje daugiau nei 20 milijonų riedlentininkų kasdien į sąvartyną išmeta daugiau nei 200-300 tūkstančių lūžusių ir savo funkciją praradusių riedlenčių lentų, iš kurių net apie 95% dar gali būti perdirbtos ir panaudotos kitų gaminių gamyboje.

Dirbtuvės perdirba šimtus lūžusių lentų į tvirus ir naudingus produktus. Tvirta, septynių spalvotų sluoksnių, įvairiaspalvė perdirbta mediena tampa automobilių interjero detalėmis, namų apyvokos daiktais, aksesuarais, originaliais trofėjais bei vienietinėms dovanomis.

Lūžusios riedlentės kūrybiniame perdirbime gali virsti bet kuo - netgi žaidimais. Spalvoti sluoksniai atrodo nenuobodūs ir smagūs, tvirta mediena užtikrina ilgaamžiškumą, o kokį galvosūkį reikės išspręsti – neribotą fantaziją. Vienas tokių žaidimų – „Kita forma“ interaktyvūs žaidimai – diplomai su integruotu USB raktu. Žaidime reikia išspręsti labirinto galvosūkį, o USB raktas gali sutalpinti elektroninius diplomus, nuotraukas, rašto darbus, knygas ir viską, ką reikia turėti po ranką.

LAUKO IR VIDAUS ŽAIDIMAI

Žaidimai – neatsiejama kiekvieno žmogaus gyvenimo dalis. Prasidėję dar kūdikystėje, su įvairių spalvų bei formų barškučiais, žaidimai vaiką lydi pasaulio ir aplinkos pažinimo keliu darželyje, padeda formuoti fizinio lavinimo, loginio ir strateginio mąstymo, atidumo, kruopštumo įgūdžius, skatina susikaupimą, lavina vaizduotę, kūrybiškumą bei padeda užmegsti draugystę mokykloje ir popamokinėse veiklose. Suaugusieji dažnai imasi įvairių formų žaidimų siekdami atsipalaiduoti nuo įtempto darbo, sumažinti stresą ir atitolti nuo kartais slegiančių minčių.

Tačiau visiems žmonėms žaidimai asocijuojasi su laisvalaikiu, įdomia, gerą nuotaiką ir teigiamas emocijas keliančia veikla, į kurią dažnai įtraukiami ir draugai bei šeimos nariai, taip stiprinant tarpusavio santykius ir kuriant nuoširdų, artimą ryšį.

Nors šiandien prekybos centrų siūlomas prekių ir pramogų asortimentas, žaidimų parduotuvių gausa gali patenkinti kone kiekvieno pirkėjo įnorius, tačiau nuėję pirkti žaidimo iš prekybos centro išeiname su krepšiu neplanuotų pirkinių, o ir nusipirktas žaidimas gali greitai atsibosti – tuomet jis atsiras šiukšlių dėžėje, iš jos nukeliaus

į sąvartyną, prisidėdamas prie aplinkos teršimo, klimato kaitos, o mes keliausime pirkti naujo žaidimo.

Todėl siekiant prisidėti prie tvarios ir ekologiškos gyvensenos, ir mažinti klimato kaitą, siūlome žaidimus pasigaminti iš antrinių žaliavų, esančių kiekvieno iš mūsų namuose ir gamtoje. Juk vartodami pakartotinai ir sukurdami mažiau atliekų saugome savo aplinką ir gamtą. Kartais net nesusimąstome, kiek daug žaliavų mus supa ir jas išmetame kaip šiukšles, nors jas panaudoti naujo daikto sukūrimui būtų labai paprasta!

Nors žaidimų rūšių esti įvairiausių, pradedant paprastais žodiniais žaidimais, stalo, kompiuteriniais žaidimais, žaidžiamais namuose, automobilyje, darželiuose ar mokyklose ir baigiant lauko ir sporto užsiėmimais, šiame kataloge esantys žaidimai suskirstyti į dvi kategorijas – lauko ir vidaus žaidimus.

Prie lauko žaidimų priskiriami bouldingas, bokštas, taiklioji ranka, domino, kryžiukai ir nuliukai. Jiems reikia daugiau vietos, tinkamų oro sąlygų bei tvirtų, lietuvių atsparių medžiagų.

LAUKO ŽAIDIMAI

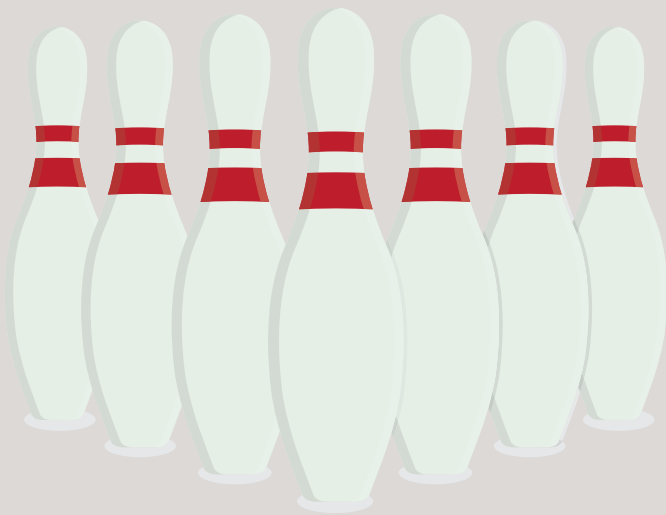
0.7

BOULINGAS

Boulingas arba medtakio kėgliai – žaidimas, kuriame žaidėjas, ridendamas kamuolį lygiu takeliu stengiasi numušti objektus, vadinamus kėgliais. Seniausi kėglių žaidimo reikmenys, t. y. kėgliai ir rutuliai, buvo rasti archeologinių kasinėjimų Egipte metu. Buvo nustatyta, kad jais žaista prieš 5200 metų! Labiausia žinoma forma tikriausiai yra amerikietiškas dešimties kėglių boulingas. Ši forma, tiek mėgėjiškai, tiek profesionaliai, yra žaidžiama visame pasaulyje, ji yra vienas populiariausių žaidimų pasaulyje.

Smagiausia tai, jog norint žaisti boulingą – nesunkiai tai galite daryti savo namų kieme su savo pačių rankomis pagamintais kėgliais ir turimu kamuoliu!

Įdomūs faktai:

- Žaidimas buvo pradėtas žaisti dar Senovės Egipte.
- Viduramžiais šis žaidimas kaip epidemija pradėjo plisti po visą Europą, o britų karalius Edvardas II netgi specialiu potvarkiu uždraudė šį žaidimą, kadangi žmonės pradėjo pernelyg daug laiko skirti kėgliams!
- Šiuo metu vien JAV yra virš 8000 boulingo salių su daugiau kaip 140 000 takelių!
- Sovietų buvimo Lietuvoje metu boulingas buvo uždraustas kaip žaidimas, kuris yra kapitalizmo dalis. Tik 1994 metų gruodžio 27 d. didelis boulingo mylėtojas Juozas Nevidauskas Kaune įrengė pirmą AMF firmos boulingo salę.
- Petankė – viena iš lauke žaidžiamo boulingo rūšių!

JUMS REIKĖS:

- Tuščių plastmasinių butelių (10 vnt.)
- Įvairių spalvų dažų
- Teptukų
- Kamuolio

DARBO EIGA:

- Butelius paruošiamo dažymui – nuplauname ir nusausiname, kad paviršius būtų švarus ir nudažome pasirinktomis spalvomis. Patartina į dažus įpilti šiek tiek lipalo – taip spalva laikysis kur kas ilgiau.

- Siekiant stabilumo, į pagamintus „kėglius“ įpilame maždaug 20% butelio tūrio kiekį smėlio arba žemių.

- Prieš ridenant kamuolį sustatome kėglius eilėmis: pirmoje eilėje vienas kėglis, antroje eilėje du kėgliai, trečioje – trys kėgliai ir ketvirtoje eilėje – keturi kėgliai.

SMAGUS ŽAIDIMO!

PO DARBELIŲ BŪTINAI
SUSITVARKYKITE.
RŪŠIUOKIME

BOKŠTAS

0.2

Dar vienas boulingo giminaitis – boulingo bokštas. Žaidimo tikslas, kaip ir boulinge, numušti kuo daugiau kėglių. Žaidimai skiriasi tik tuo, kad tradiciniame boulingo žaidime kėgliai statomi vienas už kito, o bokšte – vienas ant kito. Šis žaidimas lavina taiklumą, skatina susikaupimą ir suteikia gerų emocijų!

JUMS REIKĖS:

- 10 vnt. tuščių skardinių nuo marinuotų vaisių arba daržovių
- Teptuko
- Įvairių spalvų guašo arba kitų metalui tinkamų dažų
- Kamuoliuko

DARBO EIGA:

- Pirmiausia paruošiame skardine dažymui – nuplauname ir nulupame popierių, jei jos buvo apklijuotos etiketėmis ir nusausiname.
- Paruošiame dažus, į juos įpildami šlakelį lipalo, kad dažai geriau ir laikytųsi ir nudažome skardines.
- Palaukiame kol išdžius ir galime žaisti!

SMAGIAUS ŽAIDIMO!

*PO DARBELIŲ BŪTINAI
SUSITVARKYKITE.
RŪŠIUOKIME*

TAIKLIOJI RANKA

0.3

Vienas labiausiai žinomų taikinių žaidimų – dartai arba kitaip dar vadinamas smiginis, kurio gimtine yra laikoma Anglija. Ir nors originalusis smiginis yra standartizuotas žaidimas, su tam specialiai pritaikyta mėtymo lenta ir žaidimo taisyklėmis, bėgant laikui sugalvota ir kitų žaidimų, kurie taip pat lavina taiklumą ir nereikalauja specialių priemonių žaidimui bei taisyklių išmanymo. Vieną iš tokių žaidimų, smiginio "gimnastičių", siūlome pasigaminti ir Jums – jis nereikalaus daug laiko pasiruošimui bei išlaidų priemonėms, o suteiks daug gardaus juoko ir smagaus laiko šeimos ir draugų būryje.

Įdomūs faktai:

- Smiginio gimtine yra laikoma Anglija, jo istorija prasideda nuo 1300 metų.
- Smiginis pirmiausia buvo žaidžiamas Anglijos ir Airijos baruose, vėliau pasklido po kitas Europos šalis – Nyderlandus, Belgiją, Vokietiją, Skandinavijos šalis, Australiją bei Jungtines Amerijos valstijas.
- Istorikai teigia, jog smiginio užuomazgos prasidėjo dar karinėje praeityje, kai kareiviai turėdami laiko tarp mūšių, iš nuobodulio mėtydavo kokius nors smailius daiktus siekdami pataikyti juos į apverstų vyno putelių dugnus.

JUMS REIKĖS:

- Tuščių stiklinių butelių
- Įvairių spalvų siūlų
- Karštų klijų
- Žirklių
- Pjaustymo peiliuko
- Įvairių spalvų guašo dažų
- Teptukų
- Storesnio kartono

DARBO EIGA:

- Žaidimui reikalingi stikliniai buteliai, kad būtų pakankamai stabilūs.

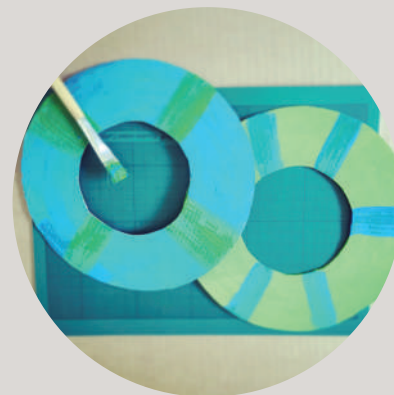
- Pradedame dekoruodami butelius spalvotais siūlais – priklijuojame siūlo galą prie kakliuko karštais klėjais ir pradedame sukti siūlą aplink butelį, stengdamiesi, kad kiekviena siūlo gija liestųsi prie kitos ir nepersimatytų butelio stiklas. Norint daugiau spalvų – galima maišyti keletą spalvų siūlų vienam buteliui. Taikiniai paruošti.

- Ant storo kartono lakšto nusibrėžiame du apskritimus – vieną didesnį, kitą mažesnį. Apskritimams nubrėžti galime naudoti namuose esančias lėkštes, svarbu, kad mažesniojo apskritimo skersmuo būtų šiek tiek didesnis už dekruto butelio skersmenį.

- Iškerpame žiedą ir jį nuspalviname guašu.

SMAGUS ŽAIDIMO!

PO DARBELIŲ BŪTINAI
SUSITVARKYKITE.
RŪŠIUOKIME

DOMINO

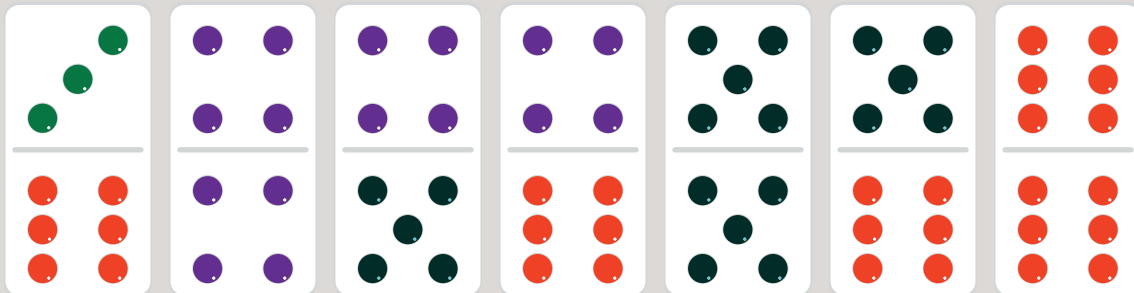
0.4

Domino, dominas – stalo žaidimas, kurio tikslas sudėlioti domino kauliukų grandinę. Kauliukai turi liestis vienodu taškų skaičių turinčiomis pusėmis.

Domino kauliukas tai į dvi dalis padalintas stačiakampis. Vienoje pusėje gali būti nuo 0 iki 6 taškų, 7 rūšių domino pusės. Standartinį domino rinkinį sudaro 28 žaidimo detalės vadinamos kauliukais, domino ar kortomis. Domino kauliukai gali būti pagaminti iš kaulo, plastmasės, metalo, medienos ar net akmenų. Domino kauliukai yra tik žaidimo pagrindas panašiai kaip kortos, patys žaidimai yra labai įvairūs.

Įdomūs faktai:

- Domino vienetai buvo istoriškai išraižyti iš dramblio kaulo ar gyvūnų kaulų su mažomis, apvaliomis kauliukų duobutėmis iš juodmedžio.
- Žaidimo pavadinimas kilęs nuo Venecijos karnavalo kaukės, žinomos kaip domini, kuri buvo balta su juodomis dėmėmis.
- Domino prototipas atsirado Indijoje 1-ojo tūkstantmečio pabaigoje.
- Seniausias žinomas domino rinkinys buvo rastas Tutanchamono kape, Tėbų griuvėsiuose. Tutanchamonas buvo senovės Egipto faraonas nuo 1355 metų prieš mūsų erą.

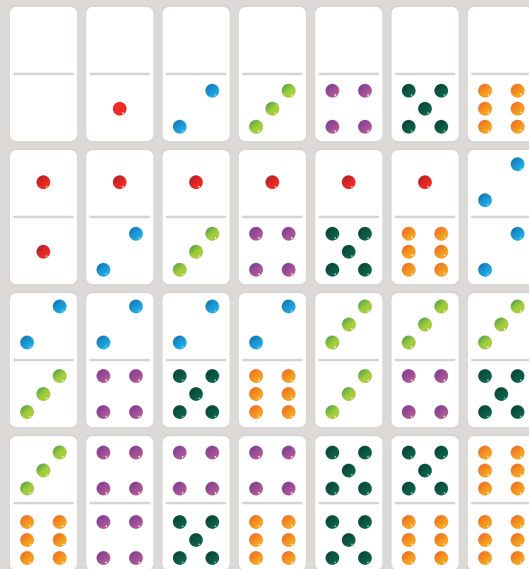
JUMS REIKĖS:

- 28 pailgų akmenukų
- Dėžutės susidėti domino
- Balto korektoriaus

DARBO EIGA:

- Jeigu akmenukai smėlėti ar nešvarūs, juos pirmiausia nuplauname ir nusausiname.
- Kiekvieną akmenuką padaliname į dvi dalis nubrėždami liniją per vidurį.
- Dedame ant akmenukų taškelius pagal pateiktą domino kaladėlių schemą.

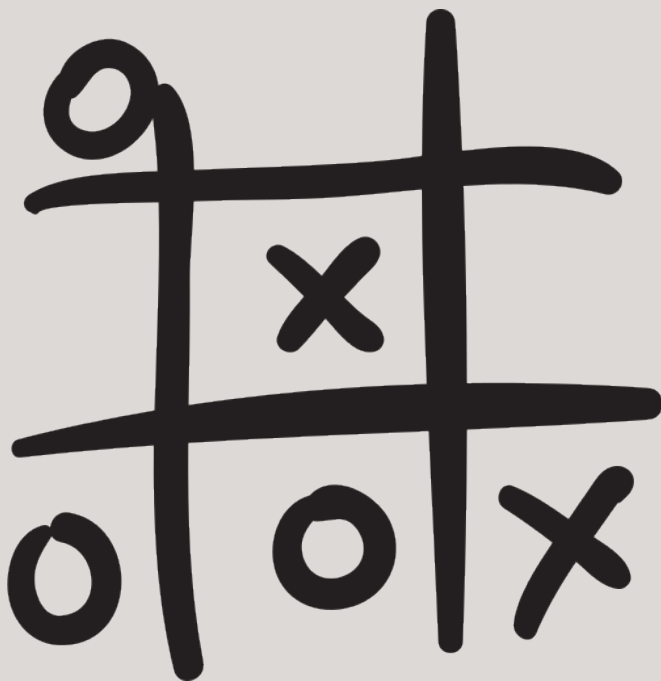
SMAGAUS ŽAIDIMO!

0.5

KRYŽIUKAI IR
NULIUKAI

„Kryžiukai-nuliukai“ – dviem žaidėjams skirtas žaidimas, kuriam tereikia tik lapo ir rašymo priemonės. Lape nubraižoma 9 langelių (3×3) lentelė. Vienas žaidėjas lentelės langelius žymi X (kryžiukais), antrasis – O (nuliukais). Žaidėjai eina paeiliui. Laimi tas, kuris pirmas užpildo pilną eilutę, stulpelį ar įstrižainę savo ženklais. Kryžiukai – nuliukai dėl paprastumo yra puikus pavyzdys aiškinant žaidimų teoriją ir kuriant dirbtinį intelektą. Kadangi pažaidus kartą popieriaus lapas išmetamas, yra daugybė būdų, kaip saugant gamtą pasigaminti daugkartinius kryžiukus nuliukus.

Įdomūs faktai:

- Pirmasis kryžiukų nuliukų variantas buvo žaidžiamas dar Romos imperijoje apie I a. pr. Kr. ir buvo vadinamas terni lapilli, kas reiškė „3 akmenukai iškart“.

JUMS REIKĖS:

- Medinio ar kartoninio pagrindo
- 12 akmenukų
- Liniuotės
- Korektoriaus
- Markerio

- Ant pasirinkto pagrindo markeliu nupiešame 9 langelius.

- Akmenukus paruošame nuvalydami ar nuplaudami ir nusausindami.
- Ant 6 akmenukų piešame ženkluką X, ant likusių 6 akmenukų – O.
- Pamankštiname smegenis ir galime žaisti!

SMAGIAUS ŽAIDIMO!

VIDAUS ŽAIDIMAI

DĖLIONĖ

0.6

Žaidimas dėlionė mums labiau pažįstama puzzle (angl. Puzzle) vardu - galvosūkis, kuriame reikia iš mažų gabaliukų sujungti paveikslėlį. Dėlionės istorija prasideda 1760 metais, kai Europos žemėlapių gamintojai perkėlė žemėlapių atvaizdą ant medžio plokščių ir supjaustė jas į gabaliukus.

Įdomūs faktai:

- Dėlionės iš pradžių buvo naudojamos kaip edukacijos priemonė, tačiau vėliau tapo hobiu netik vaikams bet ir suaugusiems.
- Amerikiečių vaikai dar dabar mokymdamiesi geografijos dėlioja Jungtinių Valstijų ir viso pasaulio žemėlapių dėliones.
- Pirmųjų dėlionių detalės neretai būdavo pjaustomos pagal spalvų linijas, todėl jų dėliojimas buvo didelis iššūkis!

JUMS REIKĖS:

- Storo kartono
- Liniuotės
- Pieštuko
- Žirklių
- Pjaustymo peiliuko
- Klijų
- Jums patinkančio paveiksluko

DARBO EIGA:

- Kartono lakštą subraižome lygiais kvadratais ir supjaustome juos peiliuku.

- Pasirinktą paveikslėlį išsikerpame tokio paties dydžio kaip ir karto lakštą. Paveikslėlį sukarpome tokio paties dydžio kvadratėliais kaip ir kartono lakštą.

- Gautus paveikslėlio kvadratėlius priklijuojame prie kartono kvadratėlių.

SMAGAUS ŽAIDIMO!

PO DARBELIŲ BŪTINAI
SUSITVARKYKITE.
RŪŠIUOKIME

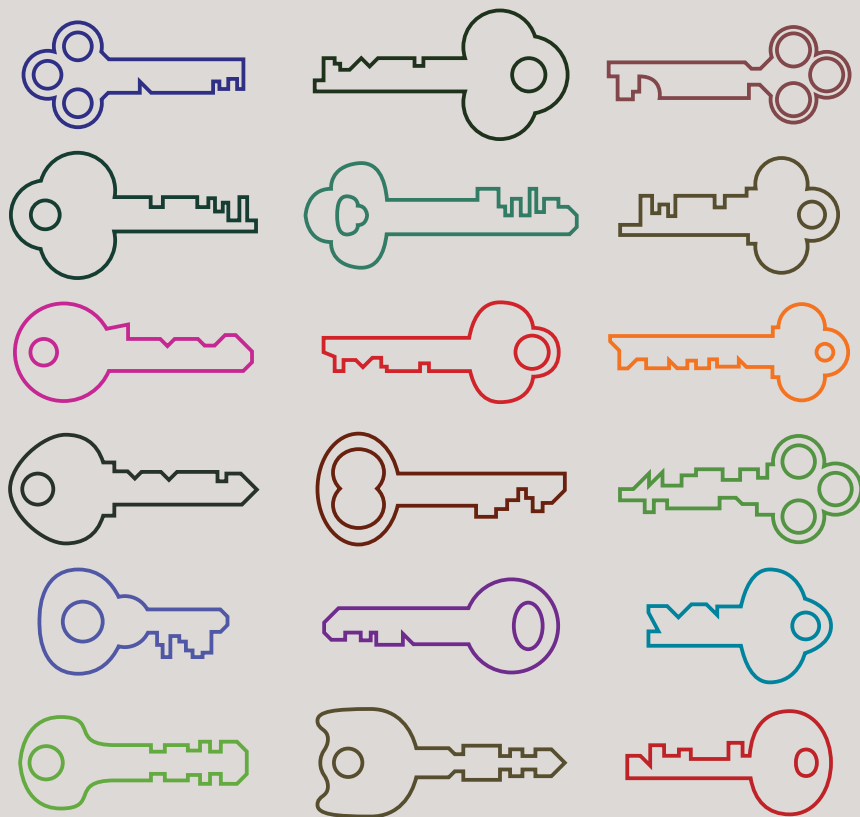
0.7

RAKTAI

Raktų žaidimas – dar vienas dėlionėms giminingas užsiėmimas. Jo tikslas – atpažinti atitinkamą formą ir pataikyti teisingą raktą į atitinkančią jo formą vietą. Šiuo žaidimu lavinamas pastabumas, atidumas, smulkmeniškumas.

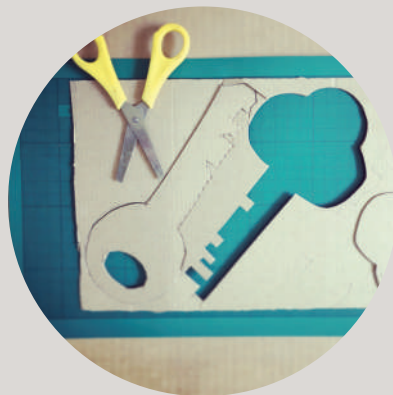
JUMS REIKĖS:

- Kartono
- Žirklių
- Pjaustymo peiliuko
- Dažų
- Pieštuko
- Teptukų
- Liniuotės

DARBO EIGA:

- Žaidimo pagrindui naudojame didesnį kartono lakštą – kuo didesnis lakštas, tuo daugiau įvairių formų detalių galima ant jo sutalpinti. Lakštą nuspalviname įvairiomis spalvomis.

- Ant mažesnių kartono gabaliukų piešiame įvairių formų raktų trafaretus, juos iškerpame ir nudažome įvairiomis spalvomis.

- Išdėliojame iškirptus raktus ant žaidimo pagrindo ir apvedžiojame juos. Žaidimas pagamintas – smagus laiko!

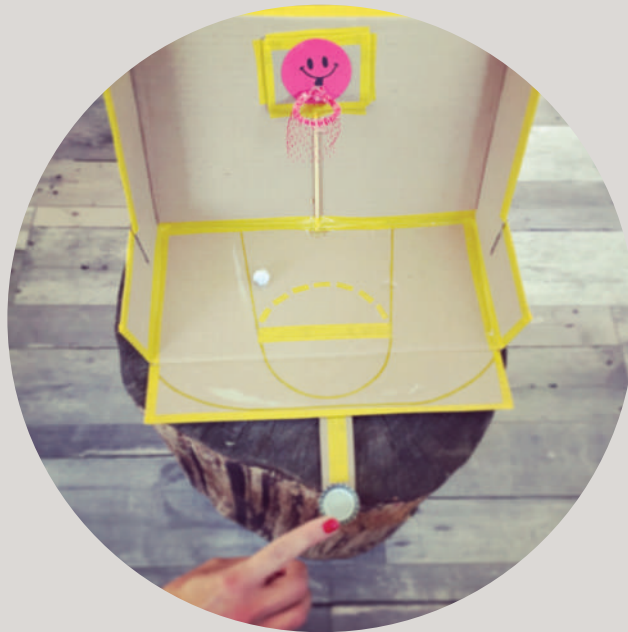

SMAGUS ŽAIDIMO!

*PO DARBELIŲ BŪTINAI
SUSITVARKYKITE.
RŪŠIUOKIME*

KREPŠINIS

0.8

Krepšinis, tai viena populiariausių komandinio sporto šakų pasaulyje. Krepšinio žaidimą sugalvojo kanadietis daktaras Džeimsas Neismitas (James Naismith) 1891 metais. Naujosios sporto šakos paskirtis buvo užimti studentus sportu žiemos metu, kai nėra sąlygų žaisti beisbolą ar amerikietišką futbolą. Pradžioje žaidime buvo naudojamas futbolo kamuolys ir krepšiai su dugnu, taigi po kiekvieno pataikyto metimo kamuolį reikėdavo ištraukti iš krepšio.

Įdomūs faktai:

- Krepšinio komandas sudarė 9 žaidėjai.
- Pačių pirmųjų krepšinio rungtynių rezultatas buvo tik 1:0.
- Lietuvoje krepšinis pradėtas populiarinti 1921 m.

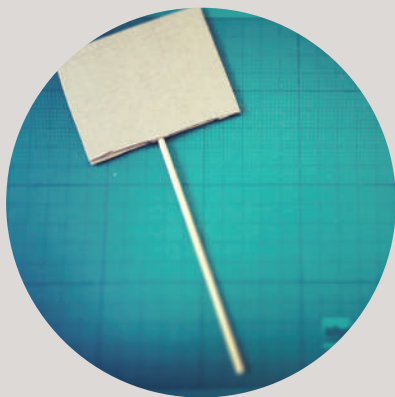

JUMS REIKĖS:

- Didesnės dėžės (pvz. nuo batų)
- Karštų klijų
- Liniuotės
- Tinklelio
- Kartono
- Dekoratyvinės vielutės
- Minkšto kamuoliuko
- Buteliuko kamštelio
- Žirklių
- Lipnios spalvotos juostelės
- Suši pagaliuko

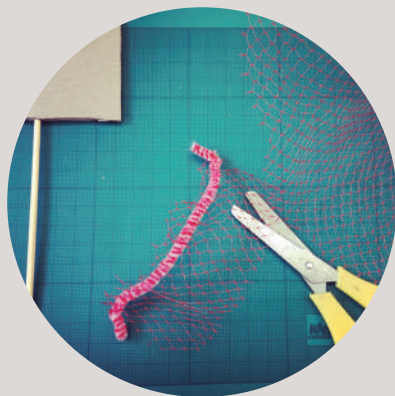
DARBO EIGA:

- Gaminame krepšinio stovą: iš kartono iškerpame du vienodo dydžio stačiakampius. Juos tarpusavyje suklijuojame, tarp jų įdėdami suši pagaliuką (žr. paveikslėlį).

- Iš dekoratyvinės vielutės išlankstome krepšinio lanką ir karštais kliais priklijuojame prie paruošto krepšinio stovo.

- Kartoninę dėžę padaliname į dvi dalis. Ant vienos dėžės kraštinės nupiešiamė krepšinio aikštelės žymėjimą kaip parodyta paveikslėlyje. Prie antrosios kraštinės priklijuojame paruoštą krepšinio stovą.

DARBO EIGA:

- Iš kartono išpjaujame pailgą stačiakampį ir prie jo karštais klėjais priklijuojame butelio kamštelį – turime taikiklį. Taikiklį karštais klėjais priklijuojame prie paruoštos dėžės.

- Dėžės kraštus dekoruojame lipnia juosta.

SMAGAUS ŽAIDIMO!

0.9

LAIVŲ MŪŠIS

Laivų mūšio žaidimas buvo pradėtas žaisti apie 1900 m., prieš Pirmąjį pasaulinį karą. Jis tapo labai populiariu ir yra žaidžiamas iki šiol. Žaidimo istorijos pradžioje paprastai buvo piešiama pieštuku ant popieriaus, tačiau šiuolaikiniai laivų mūšiai turi kitokią formą – jie labiau naudojami kaip stalo žaidimai su lenta. Įprastai žaidžia du žaidėjai, spėdami kuriuose langeliuose paslėpti priešininko laivai ir bandydami juos sunaikinti.

Įdomūs faktai:

- Laivų mūšis buvo vienas iš pirmųjų žaidimų, pagal kuriuos buvo sukurti kompiuteriniai žaidimai.
- Žaidimas nuo pradžios buvo žaidžiamas remiantis karinio jūrų laivyno principais.

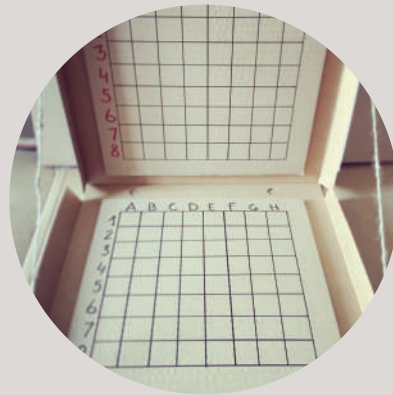
JUMS REIKĖS:

- 2 picos dėžių
- Siūlo
- Smeigtukų
- Liniuotės
- Markerio
- Kartono
- Lipalo
- Pjaustymo peiliuko
- Karštų klijų
- 4 degtukų dėžučių
- Žirklių

DARBO EIGA:

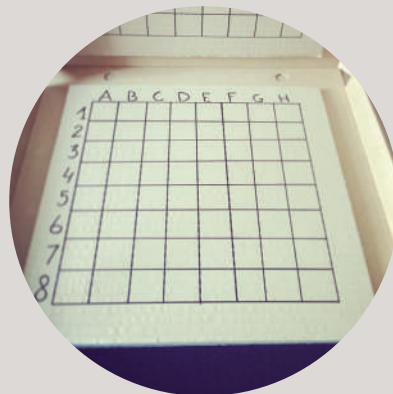
- Suklijuojame abiejų picų dėžių pagrindus vieną su kitu, naudodami lipalą.
- Kai klijai išdžiūsta, siūlu sutvirtiname dėžių kampus, kaip parodyta paveikslėlyje – kad atidarius picų dėžes stačioji dalis laikytųsi tiesiai.

- Iš kartono iškerpame keturis kvadrato formos lakštus. Jie turėtų būti šiek tiek mažesni nei picų dėžių pagrindai.
- Iškirptus kartono kvadratuose nubrėžiame lentelę: 8 eilutės vertikalios ir 8 eilutės horizontalios. Lentelę turi sudaryti 64 langeliai. Eilutės žemyn žymimos skaičiais nuo 1 iki 8, stulpeliai žymimi raidėmis nuo A iki H.

- Paruoštas lenteles klijuojame prie picų dėžių kaip parodyta paveikslėlyje.

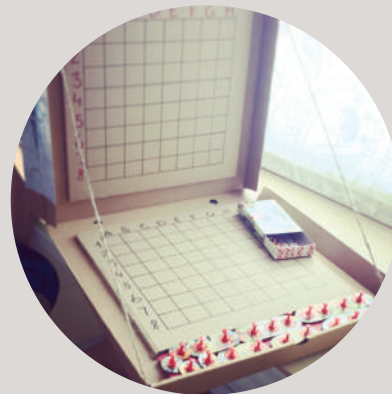
DARBO EIGA:

- Pagal pateiktą paveikslėlį iš kartono iškerpame stačiakampius, prie kurių bus tvirtinami smeigtukai – taip paruošime laivus. Paruošiamė 2 vnt. laivų po 4 smeigtukus, 4 vnt. laivų po 3 smeigtukus, 6 vnt. laivų po 2 smeigtukus ir 8 vnt. laivų po 1 smeigtuką. Prieš smeigdami smeigtuką į kartoną patepame jo galą karštais klėjais, kad geriau laikytųsi žaidimo metu. Paruoštus laivus padaliname į dvi dalis abiem žaidėjams.

- Degtukų dėžutes apklijuojame spalvotu popieriumi arba apipiešiamė. Po dvi dėžutes karštais klėjais kljuojame abiejų žaidėjų pusėse, ant dėžių pagrindo. Į šias dėžutes sudedame skirtingų spalvų smeigtukus – vienos spalvos smeigtukai naudosime pašautų laivų žymėjimui, kitos spalvos smeigtukais žymėsi langelius į kuriuos šovėme, bet nepataikėme.

SMAGUS ŽAIDIMO!

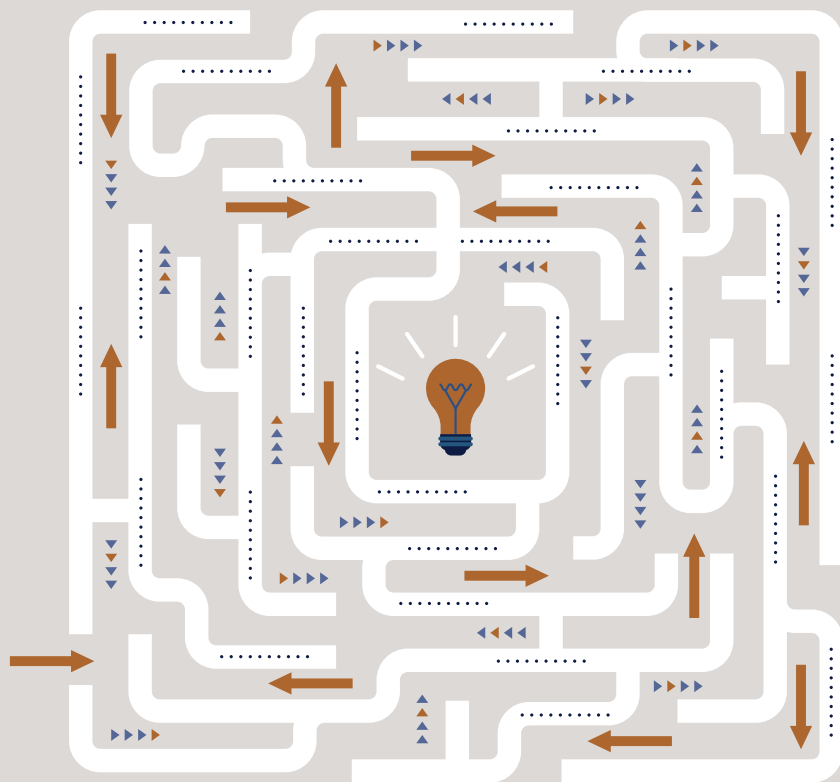

*PO DARBELIŲ BŪTINAI
SUSITVARKYKITE.
RŪŠIUOKIME*

LABIRINTAS

10

Labirintas – dvimatė arba trimatė struktūra su supainiotais takais, aklakeliais. Skatina loginį mąstymą ir lavina pastabumą. Žaidimai labirintui gali būti ir labai lengvi, skirti mažų vaikų edukacijai, tiek labai sudėtingi, kuriuos sprendžiant ir suaugusiajam tektų pamąstyti.

Įdomūs faktai:

- Pirmasis piešinys, vaizduojantis labirintą buvo rastas ant kretietiškų monetų dar 430 m. pr. Kr.
- Pirmasis labirintas, paminėtas graikų rašytojo ir keliautojo Herodoto buvo užpiksuotas senovės egipte Va. pr. Kr.
- Vienas iš senovės labirintų pavyzdžių – labirintų raštais margintos grindys.

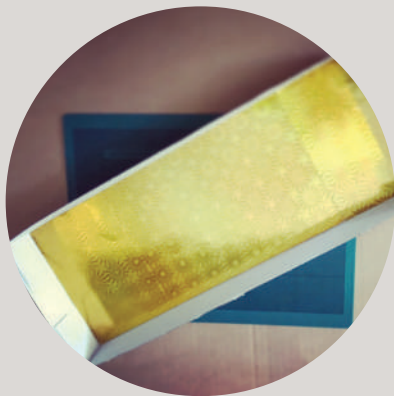

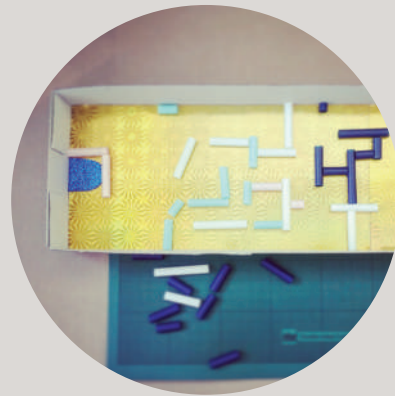
JUMS REIKĖS:

- Batų dėžutės
- Margo/raštuoto popieriaus (gali būti nereikalingi spalvingi žurnalai, dovanųš popierius)
- Kamuoliuko
- Šiaudelių
- Liniuotės
- Markerio
- Žirklių
- Klijų, tinkančių klijuoti plastiką

DARBO EIGA:

- Dėžutės pagrindą apklijuojame pasirinktu dekoratyviniu popieriumi. Dėžutės galuose priklijuojame kitos spalvos popierėlius, kurie bus žaidimo taikiniai – pradžia ir pabaiga.

- Sukarpome šiaudelius įvairaus ilgio gabalėliais. 3. Suklijuojame juos ant pagrindo sudarydami labirintą, tačiau palikdami takelį kamuoliukui prariedėti. Takelis turi būti šiek tiek platesnis nei kamuoliuko skersmuo.

SMAGAUS ŽAIDIMO!

KONKURSAS
KITA FORMA
ŽAIDIMAI
2018

Aplinkosauginės iniciatyvos „Kita forma“ organizuojamo konkurso „Kita forma. Žaidimai“ rezultatai įrodė, jog aplinkosauginių idėjų sklaida ir principai jau yra įgyvendinami ugdymo įstaigų veikloje. Konkurso tikslas buvo skatinti įvairaus amžiaus Vilniaus miesto mokyklų bei darželių ugdytinius gaminti vidaus bei lauko žaidimus iš antrinių žaliavų. Vaikų pagaminti žaidimai tikrai originalūs, įdomūs, o svarbiausia tvarūs ir draugiški gamtai! Apdovanoti geriausi žaidimai pateikti žemiau.

Ikimokyklinio amžiaus vaikų kategorijoje nugalėjo – darželio „Uodo ūsai“, „Ažuoliukų“ grupės auklėtiniai, pristatę tris darbus: lėlę „**Pinokį**“, žaidimus „**Taikiniai**“ ir „**Skraiduolės**“

Lėlė „Pinokis“ skirta teatro/vaidybos žaidimams. Jos gamybai panaudotas natūralus medis (šakos), vinys, spalvoti audiniai, virvė.

- Žaidimas "Skraiduolės" ugdo vaikų stambiąją motoriką, koordinaciją, jėgą. Šis žaidimas skatina vaikus aktyviai judėti ir sukelia daug džiaugsmo. Gamybai panaudoti seni maišeliai, balionai.

- Žaidimas "Taikiniai" skirtas dėmesio koncentracijai, koordinacijai, stambiajai motorikai, komandinio žaidimo įgūdžiams vystyti. Gamybai panaudotos skardinės, siūlai.

1-4 klasių mokinių kategorijoje nugalėjo Vilniaus Žemynos progimnazijos 2 a klasės mokiniai ir jų „*Pojūčių laboratorija*“.

Žaidimas yra skirtas lytėjimo pojūčių pažinimui bei lavinimui. Jį sudaro 24 skirtingos lentelės, ant kurių priklijuotos įvairios natūralios gamtoje randamos medžiagos bei antrinės žaliavos. Kiekvienas žaidėjas užrištomis akimis paeiliui rankomis liečia po vieną pojūčių laboratorijos lentelę. Kol lentelė yra liečiama ir tyrinėjama, žaidimo dalyvis prašomas garsiai įvardinti kilusius pojūčius, mintis, jausmus, emocijas, vaizdinius, asociacijas ir drąsinamas bandyti atspėti, kokią medžiagą liečia, ką ji jam primena, kur ji anksčiau buvo naudojama ir pan.

5-8 klasių mokinių kategorijoje
laimėjo Vilniaus Gabijos
gimnazijos mokinė Saulė
Kazėnaitė ir
„Vabzdžių sukilimas“.

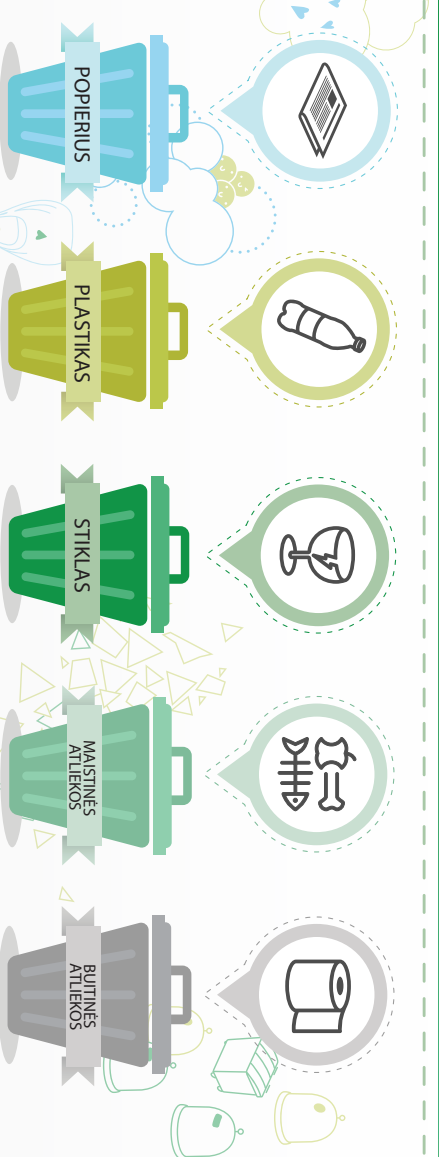

- Žaidimas – šaškės, kuriam panaudoti dažyti akmenys imituojantys vabzdžius, žaidimo lenta pagaminta iš nebereikalingo karton

ŽALIASIS TAŠKAS

RŪŠIUOKIME TEISINGAI!

POPIERINIS IR KARTONINIS PAKUOTĖS:

laikraščiai, žurnalai, vokai, skrajutės, lankstinukai, knygos, pakavimo popierius, dovanų maišeliai, popierinių dėžučių, visų rūšių kartonas.

PLASTIKINĖS PAKUOTĖS:

plastikiniai buteliai, plastikinės maisto pakuotės, dėžutės, indeliai, buitinę priemonių tara, maišeliai, plevele.

KOMBINUOTOS PAKUOTĖS:

TetraPak, pieno, sulčių pakuotės, saldainių, ledų, trąšų ir kt. pakeliai.

METALINĖS PAKUOTĖS:

gėrimų ir konservų skardinės, metaliniai stiklinių dangteliai, kt. metalinės pakuotės atliekos.

MEDINĖ PAKUOTĖ

nedidelio dydžio medinė pakuotė

STIKLINĖS PAKUOTĖS:

stikliniai buteliai, stikliniai be dangtelių, stikliniai indai ir stiklo šukės.

VIRTVĖS ATLIKOS:

vaisių, daržovių gabaliukai, žievės, kiaušinių luokštai, arbatos pakeliai, kavos tirščiai, termiškai apdorotos ir neapdorotos maistas.

ASMENS

HIGIENOS REIKMENYS:

dantų šepetėliai, skutiniai peiliukai, kempinės.

PANAUDOTOS

HIGIENOS PRIEMONĖS:

sauskelnės, vienkartinės servetėlės, tualetinis popierius.

MAISTO LIKUČIAIS IR

RIEBALAIS UŽTERSTOS

PAKUOTĖS:

riebalų pakuotės, tepalai, tepalai ar dažais sutęptas popierius, tapetai.

SVARBU ŽINOTI

- Dėžutes išlankstykite.
- Popierius turi būti sausas ir švarus.
- Pakuočių plauti nebūtina, tik išpilti skysčius.
- Savarželių, lipnios juostelės ar etiketų pašalinti nereikia.
- Veidrodžiai, porcelianas, kristalas, keramika, dezinfekcinių priemonių buteliai, aerozolio flakonai, tepalo bakeliai, indeliai nuo dažų, antrifozo pakuotės, smulki ir stambi elektroninė įranga, kt. pavojingų medžiagų tara, visos el. lemputės, namų ir automobilių langų stiklai turi būti gabenami stambiagabarčių atliekų aikštelė.

DAUGIAU INFORMACIJOS :

Kita Forma

Kita Forma

info@kita-forma.lt

www.kita-forma.lt

+370 633 77609

**Ačiū Jums,
kad rūpinatės mūsų gamta!
Nepamirškite, jog ir mažiausias darbas, prisidedantis prie jos gerovės,
jungiasi į bednrą visumą, dėl kurios gyvename švaresnėje aplinkoje!**

2019

